

Biologisch boeren in Neverland

*So cast the weary pen aside
And let the papers rest
For we must saddle up and ride
Towards the blue hills breast
And we must travel far and fast
Across their rugged maze
Towards the Spring of youth at last
And bring back from the buried past
The old Australian ways.
A.B. Paterson, 1902*

tekst en fotografie: Mayke Kranenbarg

Bovenstaande strofe komt uit een gedicht van A.B. Paterson, een Australiër die beroemd wordt om zijn beschrijvingen van het leven in de Australische 'bush', van de mannen (en een enkele vrouw) die soms wekenlang op een paard door een ongerept landschap reden om vee bijeen te drijven, en 's nachts onder de sterrenhemel sliepen. Dat leven bestaat nog steeds. Een impressie van het zwervende leven op een veeboerderij in Queensland.

Het is nog pikdonker als ik de buitenlucht instap vanuit mijn houten hut. Het is even na vieren in de ochtend en het werk begint op veeboerderij Cedar Glen, in het zuiden van Queensland. De pauzen die 's nachts op

voeten wegschieten. In de verte nadert een ander licht. Het is Sabrina, een Duitse twintiger die voor de manager van de boerderij en het 'wilde westen' -leven is gevallen.

We gaan op zoek naar de paarden die we een dag eerder gebruikt hebben om het vee bijeen te drijven. Toen reden we de omringende bergen in, naar de toppen, om de koeien, kalveren en twee grote stieren naar beneden te drijven, richting kraal. Vandaag gaan we het werk doen waarvoor we de honderden dieren die gewoonlijk vrij kunnen dwalen over 1000 hectare frisgroen land, tijdelijk hebben moeten insluiten.

Het gordijn van de nacht trekt wat op en de contouren van de bergen worden duidelijker. We nemen ieder twee paarden mee en daarna haal ik 'mijn' paard, dat in een ander weiland loopt, op. Ze vraagt zich vast af wat

zijn onmisbaar voor de veeboerderij. In dit bergachtige landschap kom je niet ver met helikopters en motoren, die op veel boerderijen in het vlakke midden en noorden van Australië het paard vervangen hebben. Als we even later weg rijden, verschijnen de eerste lichte strepen aan de horizon. Voor we terugkeren zal het avond zijn.

Aziaten in de bush

Vier generaties lang is dit tropische land, dat opbloeit zodra de regens vallen, in bezit van de familie Stephens. De eerste van de Stephens maakte de oversteek vanuit Engeland in het begin van de negentiende eeuw. "Mijn grootvader bouwde het huis waarin ik opgroeide", vertelt Peter Stephens, een lange, gedistingeerd uitzijnde man van eind vijftig, die met zijn Engelse vrouw Janet (ontmoet

vakantieverblijf.

Het zijn met name Aziaten, uit Singapore en Japan, die hier iets van het Australische plattelandleven komen proeven. Ze mogen 's ochtends, onder toezicht oog van Sabrina, de koe melken, eieren rapen en de varkens voeren. Het is het equivalent van de westerse zoektocht naar mystiek en traditie in Aziatische landen. Hier is het leven in de 'bush' dat een magische aantrekkingskracht op bezoekers uitoefent.

Het culturele erfgoed van het blanke Australië bestaat uit de herinneringen van de 'heldendaden' van voorouders die, vanuit het dichtbevolkte Europa, oog in oog kwamen te staan met een land dat grotendeels wild en onontgonnen was. Australiërs zijn sentimenteel waar het de 'bush', het uitgestrekte binnenland, betreft. Het heeft een romantiek

Druk overleg vóór de 'ingreep'.

mijn tinnen dak slapen (en mij met hun geschuifel uit mijn slaap houden) schrikken op, en als ik met mijn zaklamp op het bedauwde gras schijn, zie ik de hagedisjes voor mijn

ik op dit vroege tijdstip van plan ben, maar loopt gedwee achter me aan, met gebogen hoofd. Ik blijf me verbazen hoe deze krachtige, nobele dieren zich voor ons inzetten. Ze

De kalveren worden onthoofd.

tijdens een reis door India) in een cottage op het landgoed woont. Zoon Nigel (26) managed de boerderij die, om extra inkomsten te verwerven, deels omgetoverd is tot een

die een analogie heeft met de vrijheid van de cowboy: dagen-, weken- of maandenlang op een paard door de vlakke trekken, en de elementen letterlijk op je huid voelen.

Farmeigenaar Peter Stephens.

Voor de Stephens, die er opgegroeid zijn, geldt die verbondenheid nog sterker. Veel van de oude gebruiken worden gehanteerd, eenvoudigweg omdat ze praktisch zijn, maar het gebeurt met een liefde die verder reikt dan simpel pragmatisme. Hoogtepunt in het toeristenprogramma is de

werk, het is zwaar in de brandende zon, en je hebt er een goede dosis humor dan wel een nietsontziend stoïcisme voor nodig. Als we bij de kraal aankomen overstemt het geloei van honderden koeien en kalveren alle andere geluiden. De twee enorme stieren lopen op hun gemak door de kudde

picknick in de bergen, waarbij een vuur gestookt wordt om theewater in de traditionele 'billy' - een tinnen ketel - te verhitten. De climax wordt bereikt als Peter de zware ketel met het kokendhete water 360 graden boven zijn hoofd in het rond zwaait. Krankzinnig, maar: zo brengt men de thee op sterkte. De camera's klikken. 's Avonds wordt er een gitaar tevoorschijn gehaald en zingen we het loflied op de 'bush': *Waltzing Matilda*.

Harde werkelijkheid

Het werk met het vee gebeurt hier al honderden jaren, sinds de eerste koeien op de volgeladen schepen met de Engelsen meekwamen, op dezelfde manier. Het is rauw

heen en houden zich bezig met de plezierige kanten van hun baan. Wij, daarentegen, staan voor een klus die me regelmatig mijn cowboyhoed ver over mijn ogen laat zakken. De eerste fase heet 'cutting in'. Met behulp van de paarden, die getraind voor dit werk zijn, scheiden we de kalveren van de koeien. Het duurt uren voor we de massieve groep uitgedund hebben. We omcirkelen, we drijven uit, we achtervolgen en manipuleren de prachtige koeien met hun Brahmanoren. 'Was ik maar in India geboren', hoor ik ze denken. Uiteindelijk houden we twee groepen over en heeft het geloei haar climax bereikt. Voor ons is het 'smoko': pauze. We laten ons in het gras vallen en eten de door

de kok klaargemaakte sandwiches.

"Laat hem door!", roept Nigel. Het kalf kijkt me met grote, bange ogen aan en probeert een uitweg uit de sluis te vinden. Ik trek het blok weg dat hem aan een kant insluit. Het dier, dat even hoopt vrij te zijn, valt in handen van de drie mannen, wordt ingeklemd in een stalen frame dat vervolgens op de grond klettert. De poten worden vastgebonden en het is overgeleverd aan ons: de mens. Van verschillende kanten gebeurt er vervolgens zoveel dat het in een apathische shock moet verkeren. Ik sta er bovenop, want ik ben nu 'omhooghouder van de staart'. De edele delen zijn als eerste aan de beurt: met een enorme tang klemt Nigel de zaadtoevoer af. Het dier kreunt. Vervolgens wordt het tweemaal in de flanken gebrandmerkt. Het ruikt naar geroosterd vlees. Aan de andere kant wordt het dier inmiddels onthoofd, waarbij het bloed in het rond spat, krijgt het plastic oormerken ingeschoten, en een injectie met een reuzennaald. Dan mag het gaan. Verward krabbelt het overeind en maakt zich vervolgens met bokkensprongen uit de voeten.

Leed

Het duurt zeven lange uren voor alle kalveren aan de beurt zijn geweest. Sommigen gaan languit in de sluis liggen en werken zich in paniek vast. De grotere kalveren passen niet in het stalen frame en moeten staande hun lot ondergaan, het hoofd door een gat gestoken en vastgezet. Er wordt geschreeuwd, gevloekt en gezweet door de mannen. Er wordt gelachen als de hulp, een student uit Duitsland, zichzelf per abuis tot tweemaal toe onder stroom zet (en krijsend de lucht invliegt) door de draad aan te raken die gebruikt wordt om onwillige kalveren tot beweging te brengen. Het werk moet in volle vaart gebeuren - we moeten klaar zijn voor het donker wordt. Het laat geen tijd over om de dieren als individuen te zien. Peter verontschuldigt zich later voor al het bloedvergieten. Als vegetariër val ik hier enigszins uit de toon. Als ik hem vertel dat

[Guus Bumps]

Socceroos

Door Mayke Kranenburg

Deze column moet over voetbal gaan (dat wil de hoofdredacteur nou eenmaal), maar nu zijn de omstandigheden zo dat ik hoog op een berg zit, omgeven door eucalyptuswoud, waarin kleurige papegaaien rondfladderen, wallabies hoppen, en koala's in een soort van oneindig durende droomstaat in stammen hangen. Er is een bal, maar die is van de hond. Wat doe je dan? Je zet jezelf voor het kastje. Buiten dat kastje (dat op zonnepanelen draait) speelt zich het meest wonderbaarlijke schouwspel van de dag af als de zon ondergaat in dat prachtige kleurspel dat je eraan doet herinneren dat het een vurige bol is. Ik zit voor dat kastje en wacht op voetbal. Er komt van alles voorbij dat mij doet zoeken naar het knopje dat mijn bewustzijn tijdelijk uitschakelt. De commercials moeten door een team van geniën zijn bedacht. Ze zijn van dat schreeuwerige, vergeet-dit-niet kaliber, dat hersencellen allereerst in shocktoestand brengt en ze vervolgens een mutatie laat ondergaan. Vervoliteit kent men hier niet. Decibellen wel.

Dan is er het nieuws. Het nieuws houdt zich voor 99 procent bezig met lokale politiek (waar komt welke parkeerplaats?) en de interessante lotgevallen van mede-Ozzies, waaronder katten die in 24 uur op eigen houtje aan het andere eind van het continent zijn beland. De overige een procent gaat naar het vervelende ver-van-ons-bed nieuws. Australië is nou eenmaal een eiland en we weten allemaal dat eilandbewoners op zichzelf zijn. Sport krijgt veel zendtijd, maar hier domineren cricket (hele zondagmiddagen), rugby en footy. Zo nu en dan vliegt er een minuut 'soccer' (voetbal) langs, maar zodra ik uitgevogeld heb 'wie tegen wie' zijn we alweer bij rugby beland. Sorry hoofdredacteur!

Nu kan ik deze column vullen met de ontwikkelingen rondom het meest bekeken en besproken programma dat op de Australische buis te zien is: 'The Biggest Loser', een soort 'Big Brother' maar dan met dikke mensen, die gedurende twee maanden in een competitie-strijd zoveel mogelijk gewicht proberen kwijt te raken. Het zijn helden. Ze laten zich op hun kwetbaarst zien, letterlijk met de buik bloot, voor een miljoenenpubliek dat lui op de bank hangt met chips en speculeert of Fiona de verleiding weet te weerstaan of alsnog gaat voor die berg chocolaatjes. Maar dit wil u vast niet horen.

Er is echter hoop. Het volgende entertainment programma is al in de maak en betreft, jawel: voetbal! De zevendelige serie gaat heten: 'A Song for the Socceros'. Het Australische volk wordt opgeroepen om een lied te componeren dat de socceros zal inspireren om een glorieuze zege te behalen, straks in München. De gekwalificeerde muzikanten (zowel amateurs als professionals) zullen op de voet gevolgd worden tijdens het maken van hun lied, en een jury, waaronder de kijkers, gaat, in navolging van het Idols concept, het winnende lied kiezen. Men hoopt op een 'pop-rock classic' die hoog gaat eindigen in de internationale hitlijsten. Het is duidelijk: wordt het niks met de doelpunten, dan hebben de Ozzies in ieder geval toch ergens gescoord.